

Aeon Flux - The Complete Animated Collection [3 DVD]

Aeon Flux - The Complete Animated Collection [3 DVD]

Aeon Flux tar deg høyt og lavt. Like lettkledd og fortsatt like vanskelig å få taket på.

Aeon Flux - The Complete Animated Collection
Peter Chung, Howard E. Baker
MTV Animation, Colossal Pictures, CCHTV, Monte Carlo Productions
1995
Paramount
4:3 Fullskjerm
Dolby Digital 5.1
213 min.
2

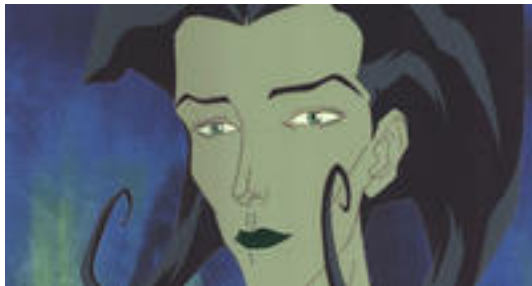
6

Nittitallsikon i boks - se opp for etterlikninger

Aeon Flux ble i sin tid tatt til inntekt for at animasjon nå gikk bedre tider i møte. Ti år etter at serien gikk på MTV er det fortsatt julaften når vi finner serier utstyrt med foreldreadvarsel, men litt bedre har det kanskje blitt?

I 1991 sendte Peter Chung *Aeon Flux* på sitt første oppdrag i en 12 minutters pilot produsert for MTVs *Liquid Television*. *Liquid Television* var et serieformat beregnet på de unge voksne («young adults») og del av MTVs strategi for å utvide kanalprofilen til å favne mer enn musikk. Blant sær animasjon var Aeon dronning. Piloten ble til 6 episoder á 2 minutter første sesong. Inspirert av japansk animé og tegneseriekunst av det mørke slaget, fikk Aeon kultstatus. MTV var fornøyd og 5 nye fem-minutters episoder ble produsert til sesong 2. Fra dette ble det tatt sats og i 1995 går 10 episoder á 22 minutter på lufta. Her tilføres dialog og plot uten at det blir nevneverdig mainstream av den grunn, men mer om det senere.

På DVD-utgivelsen får du alt sammen. Disk 1 og 2 består av 22-minutterne fordelt på 5 episoder regissert av Peter Chung på disk 1, og 5 episoder regissert av Howard Baker på disk 2. På disk 3 er piloten og 5-minutterne fra *Liquid Television*, intervju med Chung og andre animasjoner fra MTV. Alt samlet i en liten lekker boks Aeon verdig.

More than a kinky outfit...

Jo da. På overflaten er Aeon Flux kinky bondage i et univers preget av sex, vold, sadisme, virus og basiller på avveie. Men her lurar det mye under skorpa. I god *Aeon Flux*-ånd bryter jeg allerede her kronologien og tar utgangspunkt i 22-minutterne først.

Episodene kretser rundt følgende mønster. Vi er 400 år inn i fremtiden. En tungt bevæpnet mur skiller nasjonene Bregna og Monica. Agent og sabotør Aeon Flux begir seg jevnlig på tokt over muren på infiltrasjonsoppdrag. Målet er å stikke kjepper i hjulene på enehersker Trevor Goodchilds planer. Kloning, kunstig samvittighet og eksperimentering med høyst alternative livsformer fyller Trevors dager, det meste motivert av hans larger-than-life libido. Aeon og Trevor famler manisk-destruktivt inn og ut av hverandres favntak. Trevor er seksualprofet med ubegrenset makt, og utnytter dette optimalt. Men bak de tilsynelatende avvikende og groteske eksperimentene, antydes en sårhet og lengsel etter den ekte kjærligheten. Trevor drømmer om Aeon, men i et samfunn hvor medmenneskelighet og varme er anakronismer får han verken tak på Aeon eller egne følelser.

Sex in the City

En tilnærming til *Aeon Flux* kan altså være kjærlighetens kår der hedonismen råder. I Bregna skal hemninger, skyld og skam erstattes med den totale åpenhet. I episoden «Thanatophobia» blir elskerne Onan (!) og Sybil trukket inn i Aeon og Trevors tango. I et forsøk på å krysse den tungt bevæpnede grensen mellom Bregna og Monica blir Sybil skutt. Onan kommer seg trygt over til Monica og møter her Aeon. Sybil får implantert nye ryggvirvler og doktor Trevor oppsøker henne for å tilfredsstille sin hang til spinal stimulering. På andre siden av muren finner Aeon nye bruksområder for startkablene på Onans brystvorte piercing. Slik trykker de hverandre ned og Sybil som innehar det mest uskyldige følelseslivet ender med å bli avstumpet på en svært bokstavelig måte.

I «Ether Drift Theory» har Aeon tatt på seg å hjelpe Lindze i å få sin Bargeld ut fra Trevor Goodchilds forskningsstasjon Habitat. Det undersjøiske økosystemet er omgitt av lammende væske som beskytter det mot inntrengere. Bargeld har vært skjødesløs i sin omgang med dødelige bakteriekulturer og sliter. Som et tegn på Lindzes betingelsesløse kjærlighet til Bargeld lar hun seg smitte i gleden over å se ham igjen. Nok en gang påpekes at kjærlighet i Bregna kun er for de svake og vil føre til utslettelse.

Lukter det av seksualmoralisme? Nei, da hadde det ikke vært *Aeon Flux*. For hovedtemaet er ikke sex eller kjærlighet. Det er snarere hvordan virkeligheten ikke består av kontraster, men av nyanser. Det er ikke noe godt og ondt, men godt i det onde og ondt i det gode. Tilsynelatende gode handlinger kan ende katastrofalt, og motsatt kan de mest ondskapsfulle ufrivillig befinne seg i det godes tjeneste.

Nytelsens ubehag

Klisjeer er viktig i *Aeon Flux*. Umberto Eco har forklart *Casablanca*s klassikerstatus med at klisjeene har fest. Med *Aeon Flux* har vi kommet til nachspeilet. Best fungerer det etter min mening når det visuelle understreker det groteske, burleske og skrudde i universet. I «The Purge»

(disk 1) fremkalles dette gjennom surrealistiske scenekomposisjoner, en episodisk og usammenhengende oppbygning, og en delikat streken som til tider vris og vrenses og truer med å løses opp. Fortellingen om kunstig samvittighet (Artificial Conscience) er et ekko av *A Clockwork Orange* her med skurken Bambara (utstyrt med distinkt engelsk aksent) i Alex' boots. Samtidig er det vel så mye og mer Lynch enn Kubrick estetisk.

David Lynch påkalte med *Eraserhead* min mest ubehagelige filmopplevelse. Det er godt mulig at han traff meg på en dårlig dag med tynne nerver og mye bondeanger, men det er utvilsomt hva amerikanerne ville kalle en creepy film. *Aeon Flux* tar ikke meg ut på det samme dypet, men spiller på tilsvarende strenger. Ekle babyer finner du her som hos Lynch. Peter Chung forklarer at inspirasjon til *Aeon Flux* kom i frustrasjonen etter å ha jobbet med *The Rugrats*. Kanskje følger behovet for skildring av angstfremkallende babyer av dette. I alle fall er det virkningsfullt.

Begynnelsen

Stilmessig er jeg litt svakere for *Aeon Flux* anno 1991 fremfor episodene fra 1995. Her tegnes karakterene i finere linjer mot en mer detaljert miljøbakgrunn. Fargene er nedtonet og flatene mindre plastiske. De ligger dermed tettere på tegneseriereferanser fra magasiner som *Heavy Metal*. Et annet distinkt trekk er fraværet av dialog, og ikke minst at Aeon dør i hver episode. Med dette grepet skapte Chung en interesse som ikke på vanlig vis dreide seg om hvordan helten ville klare seg ut av en episodes hindringer, men snarere hvordan Aeon ville dø denne

gangen. Drew Neumanns fantastiske musikk får en mer fremtredende rolle og styrker den visuelle komposisjonen. Et tablå fryser og fokuserer et ansiktsuttrykk, en bevegelse eller positur. Musikken brukes kontrastivt for å tydeliggjøre karakterene. I den første filmen, skyter Aeon ned sine motstandere som fluer. Som Uma Thurman i Tarantinos *Kill Bill* tilføres heltinnen superhelteevner og framstår som uovervinnelig. I neste scene tydeliggjøres Chung's mer filosofiske ambisjoner. I hordene av døende fokuseres det på fienden. Maskene faller og fiendesoldatene menneskeliggjøres. Igjen blir nyansen tilført det sort-hvite.

I 1995 er

Aeon Flux visuelt tettere på et klassisk actionheltunivers. Frokostblandingsserier som bare og bare er muskler, eksplosjoner og kampen mot det onde. Men denne nærheten brukes aktivt, og selv om det blir mer variabelt stilmessig, tilfører det serien en ny og annerledes dimensjon. Den blir til tider mer surrealistisk og dermed krevende. Dette bidrar ikke minst dialogen til og underfundige forløp som antyder hvordan tilfeldigheter helst fører til verst tenkelig utfall. Igjen og igjen.

Animasjon er et velegnet medium for det skrudde. Jeg skal ikke nevne Charlize Theron som Aeon med et ord i denne anmeldelsen, annet enn å si at Aeon ikke er av denne verden. Her får du

Aeon Flux i original tapning - døm selv om du gidder.

Utgivelsen:

Det er et klart pluss at materialet fra 1991 er med på samlingen. Episodene fra 1995 har blitt digitalt pusset på og det er også tilført enkelte detaljer som ikke var med opprinnelig. I tillegg finner du mindre minneverdige, men artige innslag fra *Liquid Television*. Det er i det hele tatt en helstøpt utgivelse innholdsmessig, og pluss for lekker innpakning.

Er DVD-utgivelsen mat for andre enn menigheten? Det er et vanskelig spørsmål. Finner du glede i å utsette deg for skrudde fremtidsvisjoner, esoterisk omgang med emosjonelle, filosofiske og seksuelle klisjeer, og marginal humor? Er svaret ja, tror jeg du vil finne mye å glede deg over i *Aeon Flux*.

Aeon Flux legger lista skyhøyt og selv om fallhøyden til tider virker bunnløs, og det snubler litt til tider, er det alltid tankevekkende. Er du allerede frelst, er det ikke noe å lure på. DVD-samlingen er et must.

Anmeldt av Rune Kreutz, 21.02.06

Takk til Paramount for anmeldereksemplar

Relaterte artikler:

[Ubehaget i animasjonsfilmen](#) av Tonje Bjander

Ja

[AeonFlux cover](#);